

Η Ορθόδοξη διδασκαλία για τη σύλληψη της αγ. Άννας

/ [Πεμπτουσία](#)

1.

Σαν εικόνα της δημιουργίας, εικόνα της Εκκλησίας, η Μαρία είναι επίσης «η αυγή της μυστηριώδους ημέρας» -η πρόγευση της Βασιλείας του Θεού. Είναι η παρουσία ανάμεσά μας εκείνης της «κατανοητής εσχατολογίας», η οποία αναφέρεται τόσο συχνά από Θεολόγους. Από ποιά μυστική πηγή έμαθε η Εκκλησία ότι εκείνη που είναι «παρθένος μετά τόκον» - είναι επίσης «μετά θάνατον ζώσα» (Κοντάκιον της εορτής της Κοιμήσεως).

Η Χριστιανική Ανατολή ποτέ δε λογικοποίησε αυτό το μυστήριο ούτε το έχει εκφράσει σε κατηγορίες, όπως π.χ. προπατορικό αμάρτημα, άσπιλη σύλληψη και donum superadditum. Διαφορετικά σ' αυτό από τη Δυτική Μαριολογία, η Ορθοδοξία παραδέχεται ότι η Μαρία μοιράστηκε μαζί με την ανθρωπότητα το προπατορικό αμάρτημα και ότι πέρασε από το φυσικό θάνατο. Το θαυμαστό γι' Αυτήν δεν είναι (αυτό, που πιστεύουν οι Ρωμαιοκαθολικοί) το ότι, μη έχοντας προπατορικό αμάρτημα, δεν ήταν ανάγκη να πεθάνει. Αντί γι' αυτό, είναι το ότι ο θάνατός της γέμισε εντελώς με ζωή από το Θεό και έτσι άλλαξε σε «ευλογημένη μετάσταση». Είναι η ολοκληρωτική της ενότητα με το Χριστό, που κατέστρεψε το θάνατό της, και την έκαμε την αρχή και το εγκαινίο της κοινής ανάστασης. Σ' Αυτήν ένα μέρος αυτού του κόσμου δοξάζεται ολοκληρωτικά και θεώνεται, κι έτσι είναι η «αυγή της μυστηριώδους ημέρας» της Βασιλείας.

π. Αλέξανδρος Σμέμαν

Μετάφραση: Μοναχός Θεοδόσιος ????????????????

(Πηγή: Περιοδικό «Ορθόδοξη Μαρτυρία», εκδ. Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως «Οι φίλοι του Αγ. Όρους». Λευκωσία -Κύπρος)

Πηγή: averoph.wordpress.com

2.

...Ἡ Παναγία, κατά τον Δαμασκηνόν, εἶναι «θυγάτηρ του πάλαι Αδάμ» και εὐρίσκειται ὑπὸ «τας πατρικὰς εὐθύνας» (Γ΄, 2) και ὡς προς την σύλληψίν της και γέννησιν ἀπὸ τους γονεῖς και ὡς προς τον θάνατόν της. Συνελήφθη εκ του σπέρματος του Ιωακείμ (Α΄, 2) εν τη μήτρα της Ἄννης, δηλαδή εκ της φυσικῆς συναφείας του γάμου[1] Ιωακείμ και Ἄννης (Α΄, 2• Ἐκδ. IV, 14) και «εκ γῆς ἔχει την γένεσιν» (Α΄, 3), «φθαρτόν εκ του Αδάμ σῶμα κληρονομήσασα» (Γ΄,8). Ἀπέθανεν ἐπίσης θάνατον ἀνθρώπινον (Γ΄,15) και ὡς «θυγάτηρ Αδάμ... δι΄ Αδάμ το σῶμα παραπέμπει τη γῆ» (Δ΄, 4), και «φυσικῶς χωρίζεται» ἡ πανίερὸς και μακαρία της ψυχῆ του πανολβίου και ἀκηράτου της σώματος και το σῶμα «τη νομίμῳ ταφῇ παραδίδοται» (Β΄, 10).

Επομένως η αγία Παρθένος ήτο, όπως και όλοι οι άνθρωποι, κληρονόμος του προπατορικού αμαρτήματος του Αδάμ, ούτως ώστε ο Δαμασκηνός να ομιλή συγκεκριμένως περί καθάρσεως και εξαγνισμού και εξαγιάσεώς της από το Άγιον Πνεύμα κατά την στιγμήν της εν αυτή συλλήψεως του Θεού Λόγου: «Ταύτην ο Πατήρ μεν προώρισε, προφήται δε δια του Πνεύματος προεκήρυξαν, η δε του Πνεύματος αγιαστική δύναμις επιφοιτήσασα εκάθηρέ τε και ηγίασε και οιονεί προήρδευσε» (Β΄, 4• Έκδ. ΙΙΙ, 2).

Αυτά όλα όμως καθόλου δεν σημαίνουν ότι ο άγιος Δαμασκηνός δεν παραδέχεται και δεν ομιλεί δια την αγιότητα της Παναγίας Θεοτόκου. Τουναντίον μαζί με όλην την Ορθόδοξον Εκκλησίαν και αυτός εξαίρει και δοξάζει πολύ την προσωπικήν αγιότητα της Παναγίας, όπως θα ίδωμεν κατωτέρω, αλλά δεικνύουν μόνον το πόσον μακράν είναι ο ορθόδοξος ιερός Πατήρ από την νεωτέραν αιρετικήν δοξασίαν της Ρωμαϊκής Εκκλησίας περί της «ασπίλου συλλήψεως» της Παναγίας και της γεννήσεώς της άνευ του προπατορικού αμαρτήματος.

Η καινοτομία αυτή, προϊόν του «αλαθήτου» πάπα του Βατικανού, όχι μόνον αποχωρίζει την Παναγίαν από τους προγόνους της, τους προπάτορας, και από την υπόλοιπον ανθρωπότητα κατά τρόπον τόσον αυθαίρετον, ώστε να αρνήται όλον το νόημα της προετοιμαστικής οικονομίας της ιστορίας της Π. Διαθήκης, αλλά και μειώνει την πραγματικήν αξίαν και προσωπικήν αγιότητα της Παναγίας Παρθένου.

Και όχι μόνον τούτο, αλλά το «δόγμα» αυτό υπονομεύει και ολόκληρον την πραγματικότητα και την αλήθειαν της σωτηρίας μας, διότι αρνείται την ενότητα της φύσεως του ανθρωπίνου γένους και θέτει υπό αμφισβήτησιν την πραγματικώς σωτήριοιον σάρκωσιν του Χριστού από ένα γνήσιον αντιπρόσωπον της ανθρωπότητος.

...Η εν τη Παναγία και εξ αυτής ενανθρώπησις του Θεού Λόγου, κατά τον ίδιον Πατέρα, «δια τούτο γέγονεν, ίνα αυτή η αμαρτήσασα και πεσούσα και φθαρείσα φύσις νικήση τον απαντήσαντα τύραννον και ούτω της φθοράς ελευθερωθή» (Έκδ. ΙΙΙ, 12). Ο αναμάρτητος Κύριος προσέλαβε λοιπόν, ως Σωτήρ, και τα «αδιάβλητα πάθη» της πεπτωκυίας ανθρωπίνης φύσεως, τα οποία δεν είχε ο Αδάμ προ του προπατορικού αμαρτήματος, και τούτο είναι η φιλόανθρωπος «συγκαταβατική σάρκωσις» (Α΄, 2), «συγκαταβατική ταπείνωσις» (Α΄, 3) και «υποποιός κένωσις» (Γ΄, 7) του Αμνού του Θεού του αίροντος την αμαρτίαν του κόσμου, και δια τον λόγον αυτόν η Παναγία Θεοτόκος, ως «την του κόσμου σωτηρίαν τον Χριστόν κηύσασα (Β΄, 9), έγινε της σωτηρίας ημών εργαστήριον: «Αμνάς η τεκούσα τον Αμνόν του Θεού τον αίροντα την αμαρτίαν του κόσμου, το της σωτηρίας ημών εργαστήριον, αγγελικών υπερτέρων δυνάμεων, δούλη και μήτηρ Θεού» Σωτήρος (Δ΄, 5).

Δια τούτο ημείς οι Ορθόδοξοι δεν παραδεχόμεθα την ρωμαϊκήν δοξασίαν περί της «ασπίλου συλλήψεως» της Θεοτόκου, περί της εξαιρέσεώς της δηλαδή από την κληρονομικότητα του προπατορικού αμαρτήματος, πράγμα που, όπως είπομεν, υπονομεύει την πραγματικότητα και το σωτήριο της σαρκώσεως του Κυρίου.

Άλλωστε, αν η Παναγία δεν ευρίσκετο υπό το προπατορικόν αμάρτημα, τίθεται το ερώτημα πως τότε απέθανεν[2], εφ΄ όσον ο θάνατος έρχεται ως αποτέλεσμα του προπατορικού αμαρτήματος («είπερ δια της αμαρτίας εις τον κόσμον εισήλθεν ο θάνατος» Έκδ. ΙΙΙ, 27• Ρωμ. 5, 12), ο δε Κύριος «αναμάρτητος ων» («ουχ υπέκειτο θανάτω») θνήσκει εκουσίως ως Σωτήρ και Λυτρωτής⁵⁹, «τον υπέρ ημών θάνατον αναδεχόμενος» (Έκδ. ΙΙΙ, 27).

Ημείς οι Ορθόδοξοι πιστεύομεν δια την Θεοτόκον όπως μας παρέδωκαν οι Πατέρες και ο άγιος Δαμασκηνός, η δε εσφαλμένη «ευσέβεια» των Δυτικών περί το πρόσωπον της Παναγίας δεν ημπορεί να είναι το μέτρον της πίστεως και της αληθείας. Η ρωμαιοκαθολική «Μαριολογία» πάσχει από τον αποχωρισμόν της και την ανεξαρτητοποίησιν από την Χριστολογίαν και την Σωτηριολογίαν. Παρ΄όλον όμως ότι η Παναγία Θεοτόκος ευρίσκετο, ως εκ της συλλήψεώς της, υπό το προπατορικόν αμάρτημα ως κληρονόμος της αδαμιαίας φύσεως, η ίδια προσωπικώς, κατά τον άγιον Δαμασκηνόν, δεν είχε καμμίαν προσωπικήν αμαρτίαν. Την προσωπικήν της αγιότητα εξαίρει και τονίζει και δοξάζει όλως ιδιαιτέρως ο ιερός Πατήρ, καθώς άλλωστε και όλοι οι Πατέρες και ολόκληρος η Εκκλησία μας.

***

[1]Κατά τον άγιον Δαμασκηνόν «γάμου έκγονα πάντες βροτοί μετά τους του γένους αρχηγέτας» (Έκδ. ΙV, 24). Μόνον ο Χριστός εγεννήθη «ουκ εκ συναφείας

φυσικής» (Α΄, 3), «ουκ εκ συναφείας ανδρός ή γεννήσεως ενηδόνου εν τη αχράντω μήτρα της Παρθένου συλληφθείς, αλλ΄ εκ Πνεύματος Αγίου» (Έκδ. ΙΙΙ, 1). Επίσης κατά τον άγιον Μάξιμον: «Πάντες οι εξ Αδάμ γεννώμενοι εν ανομίαις συλλαμβάνονται (Ψαλ. 50, 7), υποπίπτοντες τη του προπάτορος καταδίκη... Αρχήν έσχε μετά την παράβασιν η των ανθρώπων φύσις της ίδιας γενέσεως την καθ΄ηδονήν εκ σποράς σύλληψιν και την κατά ρεύσιν γέννησιν, και τέλος τον κατ΄ οδύνην δια φθοράς θάνατον.

Ο δε Κύριος ταύτην ουκ έχων αρχήν της κατά σάρκας γεννήσεως, ούτε τω τέλει, τουτέστι τω θανάτω, υπήρχεν αλωτός» (PG 90, 788B, 1325B). Πρβλ. του αγίου Επιφανίου: «Ου μεν ετέρως γεγεννημένη (η Αγία Παρθένος) παρά την των ανθρώπων φύσιν, αλλά καθώς πάντες εκ σπέρματος ανδρός και μήτρας γυναικός (PG 42, 748). Πρβλ. και Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως, Λόγος εις τα Εισόδια ΠΓ 98, 1485).

[2]Δια τούτο και το νεώτατον «δόγμα» του Βατικανού περί ενσωμάτου αναλήψεως (Assumptio) της Παναγίας εις τον ουρανόν (Βούλλα «Munificentissimus Deus» του πάπα Πίου ΙΒ΄, 1 Νοεμβρίου 1950) αποσιωπά εντελώς το εάν πράγματι απέθανεν ή όχι η Παναγία (πρβλ. M. Jugie, La définition du Dogme de l'Assomption, Brève analyse et commentaire de la constitution Apostolique «Munificentissimus Deus». Extrait de l'Année Théologique, ΙΙ, 1951, όπου αναφέρεται και ο όρος της Βούλλας: «Immaculatam Deiparam Virginem Mariam, expleto terrestris vitae cursu, fuisse corpore et anima ad coelestem gloriam assumptam», σελ. 5).

Διότι, ενώ η αρχαία πίστις και παράδοσις της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων και γενικώς της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι ότι ανελήφθη και το σώμα της Παναγίας εις τους ουραμούς, αφού όμως η Παναγία προηγουμένως απέθανε και το σώμα της ενεταφιάσθη εις την γην, η Βούλλα του πάπα αναγκάζεται να αποσιωπήση το θέμα του θανάτου, διότι την δεσμεύει το προηγούμενον «δόγμα» της «ασπίλου συλλήψεως».

Αθανάσιος Γέφτιτς, «Εισαγωγή» εις Αγ. Ιωάννου του Δαμασκηνού, Η Θεοτόκος - τέσσερις θεομητορικές ομιλίες, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 1995(3).